ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 10-го СІЧНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, FEBRUARY 10, 1976 No. 26. VOL. LXXXIII.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ ВІДБУВ ПЛЕНАРНУ СЕСІЮ

Торонто, Канада (В. Дідюк телефоном). — В п'ятницю, суботу і неділю, 6-8 лютого, відбуласня тут в готелі Сівей 10-та з черги пленарна сесія Світового Конґресу Вільних Українців з участю всіх членів Секретаріяту із ЗСА, Канади, Европи і Арґентини та численних представників українських світських і церковних організацій, товариств і установ. В рамках сесії відбулися засідання окремих комісій.

В п'ятницю увечорі, ширшу нараду - зустріч з громадянством відбула комісія прав людини, яку відкрила заступниця голови Олександра Ковальська, а проводив нею сен. Павло Юзик, який також інформував про проблену працю комісії, як рівнож про його відвідини звільненого недавно Леоніда Плюща та його родини у Франції. Адв. Андрій Семотюк, який очолює Бюро Прав Людини СКВУ в Ню Йорку, осідку Об'єднаних Націй, поінформував про працю недавно відкритого бюра, про пляни праці на цей рік говорили Володимир Мороз і проф. д-р Богдан Боцюрків.

В суботу вранці почала свою працю пленарна сесія, яку відкрив президент СКВУ о. д-р Василь Кушнір. Після прийняття порядку нарад, звітували: Микола Плавюк, заступник президента; мґр Юрій Шимко, генеральний секретар; Василь Кирилюк, член Секретаріяту, з доповненням д-ра Франка Мартинюка, касира, про фінансові справи і бюджет; Стефанія Савчук, член секретаріяту; проф. Юрій Даревич, який звітував про інформативно-видавничу працю.

По звітах Контрольної комісії відбулася обширна дискусія, яка продовжувалась ще в неділю і в результаті якої прийнято бюджет СКВУ, схвалено плян праці, обговорено статутові справи та схвалено ряд постанов. Світова Рада Культури при СКВУ відбула свої наради. На її голову обрано д-ра Богдана Стебельського. Сесією на зміну проводили члени президії Секретаріяту.

З нагоди цієї сесії, місцевий Відділ Комітету Українців Канади влаштував в ресторані Олд Мілл вечерю - зустріч з учасниками сесії та запрошеними гостями — представниками громадського, церковного і політичного життя. Вечерю відкрив о. д-р В. Кушнір, а проводив нею Ярослав Заяць, голова Крайової Управи СУМ. В програмі вечора були привіти членів Секретаріяту з різних країн та інформація адв. А. Семотюка про працю Бюра СКВУ в Ню Йорку. Актор Володимир Довганюк розвеселив присутніх своїм виступом в ролі Гриця Зозулі. Учасниками зустрічі як почесні гості були Ярослава і Михайло Шафранюки, фундатори Канадько - Української Мистецької Фундації в Торонті, де під цю пору приміщуються рівнож бюра СКВУ. Присутні з ентузіязмом піддержали подяку і признання для цих заслужених громадян. З церковних кіл в нараді взяли участь: Митрополит Мстислав, Владика Ізидор Борецький, о. мітрат Ізидор Шевчук та пастор Йосип Іваськів.

З Америки, крім Владики Митрополита Мстислава, в сесії взяли участь всі члени секретаріяту: Йосип Лисогір, Ігнат Білинський, проф. д-р Матвій Стахів, проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. д-р Петро Стерчо, о. Володимир Базилевський та мґр Іван Базарко — голова Контрольної Комісії СКВУ, як також члени Екзекутиви УККА пані Уляна Целевич, проф. д-р Василь Омельченко та проф. д-р Едвард Жарський.

Наради Секретаріяту закінчились відспіванням українського національного гимну в год. 6-ій увечорі в неділю.

Пам'ятна зустріч. З кінцем попереднього тижня сенатор Павло Юзик, голова Комісії Людських Прав при СКВУ, відвідав Леоніда і Тетяну Плющів в гостинному домі їхнього опікуна проф. Мішеля Бруе біля Парижа та відбув з ними сердечну розмову, про яку звітував на пленарній сесії Секретаріяту СКВУ минулої суботи в Торонті. На фото (зліва): сен. Павло Юзик, Татьяна і Леонід Плющі та проф. Мішель Бруе.

ЛЕОНІД ПЛЮЩ ТА ЙОГО ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ В ОЦІНЦІ ЩЕ ОДНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

„Свобода" протягом минулого тижня віддала багато уваги і місця міжнародній пресовій конференції, яку відбув Леонід Плющ і його дружина Татьяна в Парижі у вівторок, 3-го лютого. Інформації на цю тему подано за міжнародними пресовими аґенствами, щоденником „Ню Йорк Таймс" та паризьким щоденником „Лє Монд", який мав і опублікував ексклюзивне інтерв'ю з Леонідом Плющем. Подробиці з конференції, як і деякі завваги-коментарі про неї та про самого Плюща подала „Свобода" в кількох спеціяльних повідомленнях свого паризького кореспондента ред. Т. Дж. Для повноти образу подаємо ще вістку та деякі коментарі ще одного українського журналіста, п. Б. М., який брав участь у конференції.

Париж (Б. М.). — Леонід Іванович Плющ виступив, 3-го лютого ц. р., перед світовою пресою в Парижі, перервавши мовчанку, яку по різному інтерпретували. Причина, звичайно, була простою: він ще не мав сили на такий напружуючий виступ. Правда, ті кола, що зайнялися ним у Франції, переконали його, щоб не давав жадних заяв до преси перед загальною пресовою конференцією. Треба одначе відмітити, що він дав інтерв'ю для проґресистського щоденника „Лє Монд", який опублікував його якраз в день пресконференції.

Пресконференція розпочалась читанням довшої вступної заяви Л. І. Плюща, в якій він висловлює спочатку подяку всім тим, хто на Заході спричинився до його звільнення, а саме: „Міжнародному Комітетові Математиків, Міжнародній Амнестії, профспілкам Франції, організаціям українців в цілім світі", і т. д., як теж комуністам Франції й Італії, французькій владі та друзям, що залишилися в СССР.

Дальше Л. І. Плющ заявив, що має 37 років, по національності українець, закінчив Київський Державний Університет, по професії математик. До 1968 р. працював в Інституті Кібернетики Академії Наук Української ССР. Його заарештовано в січні 1972 р. за „антисовєтську пропаґанду". З тюрми попав в психлікарню („психушку") за те, що вже раніше домагався демократизації СССР, а від 1966 р. почав писати статті для самвидаву, в яких критикував суть совєтської держави „з точки погляду марксизму" та цікавився національним питанням, уважаючи, що „в національному питанні Совєтський Союз продовжує політику царського уряду".

Все ж таки він уважав, що революція в СССР неможлива, а треба демократизувати його шляхом реформ. Приміняючи свої погляди на практиці, він збирав інформації для російської „Хроніки біжучих подій" та „Українського Вісника", а в 1969 р. став членом „Ініціятивної групи оборони прав людини в СССР".

На слідстві Л. І. Плющ відмовився зізнавати, заявляючи, що КҐБ є протиконституційною установою і він

(Закінченя а стор. 4-ій)

СОВЄТСЬКІ ПІДСЛУХОВІ АПАРАТИ ЗАГРОЖУЮТЬ ЗДОРОВ'Ю АМЕРИКАНЦІВ В АМБАСАДІ В МОСКВІ

Москва. — Дипломатичні джерела поінформували західніх кореспондентів, що амбасадор ЗСА до СССР, Волтер Стассел, мол., перестеріг працівників американської амбасади в Москві, що вживання совєтськими властями, зокрема КҐБ, мікрохвиль для активізування підслухових апаратів в амбасаді та для скріплення батерій в цих підслухових апаратах може неґативно відбитися на здоров'ю персоналу амбасади та їхніх родин, включно з дітьми. Амбасадор Стассел минулої п'ятниці відбув нараду з працівниками амбасади, під час якої мав заявити, що якщо хтось бажає, то може внести прохання на перенесення на інший пост, бо радіяція в американській амбасаді в Москві зросла до такої міри, що може загрожувати здоров'ю. Речники американської амбасади наразі відмовилися коментувати цю вістку, але з інших джерел стало відомо, що американські чинники порушили цю справу зі совєтськими властями та її розглядає Державний департамент, включно з державним секретарем Генрі Кіссінджером.

Хоча лікарі твердять, що рівень радіоактивности в амбасаді в Москві не може ушкодити тілесних клітин, то існує можливість, що радіяція може мати неґативний генетичний вплив на хромосоми, тобто на носіїв спадковости. Стало відомо, що амбасадор Стассел попросив майора д-ра Томаса Джонсона, головного лікаря амбасади, щоб відклав свої вакації на пізніше і залишився в Москві. Батьки американських дипломатів висловлюють стурбовання, що високий рівень радіяції може неґативно ділати на їхніх дітей, які ходять до школи в приміщеннях амбасади.

Як відомо, совєтські власті протягом довгого часу стараються підслуховувати розмови з американській амбасаді. В 1960-му році знайдено підслуховий апарат в державній емблемі ЗСА, яка висіла в бюрі амбасадора. Знайдено також кілька підслухових апаратів минулого року, коли переведено ремонт будинку амбасади. Однак, деякі працівники амбасади твердять, що в 9-поверховому будинку ще далі находиться багато совєтських підслухових апаратів, як також заявляють, що такі апарати розміщені в амбасадах інших держав і в помешканнях та бюрах закордонних журналістів.

Бояться правди навіть про Олімпійські ігрища

Інсбрук, Австрія. — В результаті протесту Олімпійських комітетів країн комуністичного бльоку, Міжнародний Олімпійський Комітет уневажнив акредитацію працівників „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода" на 12-ті Зимові Олімпійські Ігрища, які розпочались тут минулої середи, 4-го лютого.

Згідно з заявою „Радіо Вільна Европа", обидві станції були внесли аплікації на акредитацію ще в 1974 році, а їх затвердив минулого літа Олімпійський Організаційний Комітет в Австрії. Одначе представники східньо-европейських комуністичних країн внесли протест до Міжнародного Олімпійського Комітету, мотивуючи його тим, що аплікації станцій не були внесені через один із крайових комітетів, як цього вимагає правильник. Розглянувши протест, МОК уневажнив акредитацію обом станціям.

Москва не реаґує на перестороги відносно Анґолі

Москва. — Кореспонденти західньої преси інформують з Москви, що пересторога американського уряду, як також самого Президента і Державного секретаря, не мали великого впливу на совєтську політику відносно Анґолі. Помимо недавньої заяви совєтського уряду, надрукованої в газеті „Известия", про бажання Москви полагодити справу Анґолі дипломатичним шляхом, політичні представники в Москві не бачать жадного доказу, що СССР робить щонебудь в напрямі цієї „мирної" розв'язки. Навпаки, виглядає, що совєтські верховоди задоволені, а навіть врадувані політичними і військовими успіхами, що їх досягнув, при допомозі совєтської зброї, дорадників і кубинських військових частин, так званий Народний рух для визволення Анґолі. В Москві панує переконання, що „вони виграють", кажуть західні дипломати. Совєтські верховоди почали також скептично оцінювати заяву державного секретаря Генрі Кіссінджера, що події в Анґолі можуть пошкодити політиці детанту і викликати відплату Америки проти Совєтського Союзу в інших частинах світу. Деякі високі совєтські дипломати вважають, що пересторога Кіссінджера була політичною необхідністю під тиском консервативних кругів ЗСА.

ФРАНЦУЗЬКА КОМПАРТІЯ ВІДКИДАЄ ДОКТРИНЕРСЬКИЙ МАРКСИЗМ, СТАЄ ПІД НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР

Париж. — У суботу, 7-го лютого, тут закінчився 22-ий Конґрес французької комуністичної партії, на якому схвалено відкинути доктринерський марксизм, підтримуваний Совєтським Союзом, натомість прямувати до націонал - комунізму, або — як це окреслив лідер тієї партії Жорж Марше — „комунізму під французьким прапором". Також рішено „злібералізувати та здемократизувати" програму французької компартії, відкидаючи марксистське „вчення" про „диктатуру пролетаріяту".

Промовляючи в останній день Конґресу, Жорж Марше заявив, що існують „значні розбіжності" між французькою та совєтською компартіями, що французи не плянують повчати інших комуністів як вони мають поступати, але також не сприйматимуть повчання від інших. Раніше під час Конґресу Марше кілька разів критикував Сов. Союз за репресії проти своїх громадян, зокрема проти політичних в'язнів. Його критика Совєтського Союзу, як твердять коментатори, була до великої міри викликана пресконференцією українського математика - дисидента Леоніда Плюща, яка відбулася в Парижі у вівторок, 3-го лютого, і на якій Плющ описав знущання над політичними в'язнями та іншими в'язнями совєтських закладів для умовохворих. На Конґресі делеґати одноголосно підтримали пропозиції Жоржа Марше щодо нової політики французької компартії, а також не критикували його за атаки на Совєтський Союз.

Деякі із змін в програмі були вже схвалені Конґресом, інші мусять бути ще затверджені Центральним Комітетом французької компартії, а ще інші ввійдуть в силу щойно після змін в статуті партії, що правдоподібно станеться на наступному конґресі в 1978-му році. На наступному конґресі правдоподібно буде формально схвалена пропозиція виключити із партійної доктрини принцип „диктатури пролетаріяту", бо, на думку Марше та делеґатів на 22-ий Конґрес, принцип диктатури „не є придатний до францу-

(Закінченя а стор. 4-ій)

Гуа Куо-фенґ найменований на діючого прем'єра червоного Китаю

Нонґ Конґ. — В п'ятницю вечором, 6-го лютого ц.р., несподівано для усього дипломатичного світу, китайська урядова пресова аґенція „Гсінґуа" проголосила, що новим прем'єром Китайської Народної Республіки, на місце померлого в минулому місяці Чжоу Ен-лая, найменовано Гуа Куо-фенґа, невідому в дипломатичних кругах особу, який в ієрархії Комуністичної партії Китаю займав другорядне становище і не відзначався ніякими особливостями. Політичні аналітики були певні, що місце Чжоу Ен-лая займе його заступник і довший час діючий прем'єр Тенґ Гсіао-пінґ, який вчасі хвороби Чжоу Ен лая був фактичним керівником китайської закордонної політики. У зв'язку з номінацію Гуа Куо-фенґа у західньому світі зміцнилась думка, що в середині Компартії Китаю мусять проходити сильні ферменти і що Тенґ Гсіао-пінґ мусить мати потенційних противників, які не допустили до його номінації. Думають, що і сам Мао Тсе-тунґ не був по його боці. В часі так званої культурної революції Тенґ був „вичищений" і від 1960 до 1973 р. був фактично малоактивний в політичному житті Китаю.

Гуа Куо-фенґ

Міністер Дж. Мунро відбув нові зустрічі з українцями

Вінніпеґ (КУК) — Дня 5 лютого відбулась тут нова зустріч міністра для справ багатокультурности Дж. Мунро з Екзекутивою Президії КУК, під час якої порушено наступні справи, для яких міністер висловив у загальному свою прихильність і попертя:

Обсада повновартним і перманентним персоналом бюра міністра, яке відповідатиме виключно за справи багатокультурности.

Першенство у розподілі фінансових допомог для справ навчання і збереження етнічних мов, закорінених в Канаді, поза англійською і французькою мовами.

Розбудова багатокультурних і багатомовних радіових і телевізійних програм так на державних висильнях СіБіСі, як і на приватних станціях радіо і телевізії, програми яких є під контролею СРТС.

Поліпшення фінансування багатокультурних проєктів всіх тих національних груп, які виявляють бажання і які доказали їх власну спроможність зберігати і дальше розвивати їхні культури в Канаді.

Нарадами проводив президент КУК д-р С. Радчук, а д-р П. А. Кондра започаткував дискусію, в якій брали участь: д-р І. Глинка, І. Я. Петришин, П. Климків, Шіла Слободзян, А. І. Яремович, П. Башук і д-р С. Яр. Кальба.

Впреп. о. шамб. М. Харина видужує після важкої операції

Філядельфія. — З головної канцелярії союзу Українців Католиків „Провидіння" інформують, що головний предсідник цієї братської установи та один із віце - президентів Українського Комітету Америки, відомий наш церковний та суспільно - громадський діяч впреп. о. шамбелян Мирослав Харина пройшов важку і складну операцію, після якої поступово видужує, перебуваючи тепер в домі своєї дочки пані Христі Сеник в місцевості у Пенсильвенії. УНСоюз і „Свобода" прилучуються до всієї громади в сердечних побажаннях швидкого і повного видужання для цього нашого заслуженого душпастиря-громадянина.

Впреп. о. М. Харина

Плющі були до сліз зворушені колядниками. Колядники також

Париж. — Тижневик „Українське Слово" інформує, що гурт членів Організації Української Молоді відвідав родину Плющів у домі милих і гостинних панства Бруе з колядою.

Була це справді незвичайна коляда... До сліз були зворушені колядники і господарі, яким молодь привезла також справжньої куті. Зворушені були також п-во Бруе, бо відчували вийятковість моменту, у якому відбувався фізичний і духовий контакт між українцями формою народних і релігійних звичаїв цього народу. Леонід Плющ при тому розповів, що їсти кутю на Різдво він навчився у бабуні в Чернігівщині, а колядування молодих у Франції прямо символічне і є не абиякою подією. „Колядники були у нас в хаті, — сказав Л. Плющ, — перед моїм арештом, а тепер ці ж українські колядники відвідують нас уже після звільнення".

Після колядування вив'язалась відкрита розмова між родиною Плющів і колядниками, в якій брали участь також пані і пан Бруе та невтомна перекладачка пані Таня Матон, яка від приїзду Плющів до Франції є, так сказати б, посередницею між ними і зовнішнім світом та господарями.

Голова ОМУФ, Данило Ганяк, передав при тому Плющам зібрані молоддю в часі Новорічного балю гроші, як скромний подарунок від молодих українців. Між іншим цей баль був присвячений приїздові родини Плющів у вільний світ. Коли родина Плющів перенесеться до Парижу, то та зустрічі українців напевно будуть частішими.

Совєтські кораблі везуть кубинських вояків до Анґолі

Лусака, Замбія. — Високий урядовець антимарксистського Національного Союзу за повне визволення Анґолі заявив у четвер, 5-го лютого, що 30 миль від анґольського порту Лобіто находиться багато совєтських кораблів, які везуть до цієї африканської країни зброю та кубинських вояків. Цей урядовець, Жорже Сангумба, сказав на пресовій конференції, що війська марксистського Народного руху та коло 11,000 кубинських вояків продовжують наступ проти об'єднаних збройних сил Національного Союзу та Національного Фронту, другої антимарксистської фракції, та закликав уряд ЗСА вжити всіх можливих дипломатичних заходів, щоб спонукати Совєтський Союз припинити свою масову військову допомогу для анґольських марксистів. Відносно твердження, що совєтські кораблі везуть до Анґолі кубинських вояків, Вашінґтон заявив, що хоча наразі немає на це підтвердження з інших джерел, то це цілком можливе, бо до кінця січня ц.р. совєтські літаки майже кожного дня привозили кубинських вояків до Анґолі. Американські джерела також заявили, що з Куби пливе шість кубинських кораблів у напрямі тієї африканської країни. Британські джерела в Анґолі повідомляють, що до Луанди, портового міста, яке находиться в руках марксистської фракції, совєтські кораблі доставляють велику кількість наймодернішої зброї, включно з ракетами, танками, джетовими літаками тощо.

„Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" називає свідчення Плюща „багатозначним"

Ню Йорк. — „У своєму звіті про досвід здорової людини, підданої жахіттям дому божевільних, 37-літній українець багатозначно додав до наявних на Заході зростаючих доказів, що техніка психіятрії є частиною совєтської політики відносно дисидентів" — пише престижевий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", надрукувавши в своєму виданні на 16-го лютого цілосторінкове звідомлення з міжнародної пресової конференції, яку відбув Леонід Плющ в Парижі минулого вівтірка, 3-го лютого. Звідомлення з конференції журнал попереджує коротким вступом, в якому сказано:

„Совєтський математик, звільнений після чотирьох років ув'язнення, приніс на Захід жахливий звіт про те, як Кремль використовує засоби психології для знищення ума політичних дисидентів. Докладна історія Леоніда Плюща, як він її розповів в Парижі кореспондентам під час тригодинної сесії, дає рідкісний вгляд у совєтську систему, бо є тільки мало людей, яким дозволено вийти із совєтського закладу для божевільних та виїхати на Захід, щоб розповісти свої переживання. У своєму звіті про досвід здорової людини, підданої жахіттям дому божевільних, 37-літній українець багатозначно додав до наявних на Заході зростаючих доказів, що техніка психіятрії є частиною совєтської політики відносно дисидентів . . ."

МИХАЙЛО ЖУК, СЕКРЕТАР 70-го ВІДДІЛУ УНС, ПРОЙШОВ ОПЕРАЦІЮ

Михайло Жук, секретар 70 Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі та відомий місцевий діяч УНДому й Відділу ООЧСУ, пройшов 30-го січня ц.р. операцію в лікарні св. Францішка в Джерзі Ситі та приходить скоро до здоров'я. Він перебуватиме ще декілька днів у цій лікарні, а після цього повернеться додому і до своєї союзової та громадської праці.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нові обрії

У наших зусиллях допомогти нашому українському народові в його змаганнях до волі і незалежности ми повинні і мусимо мобілізувати не тільки всі наші власні сили, але і всі можливі тільки сили світу. Це самозрозуміле. Очевидно, що давні засади про „власні сили" завжди дійсні, але ми здобудемо швидше і більші успіхи, як ці власні сили використаємо також на мобілізацію всіх інших сил для нашої справи. Роблять це навіть найбільші потуги в світі, намагаючись здобути собі якнайбільше союзників. Такий бо тепер „взаємозалежний" світ. Як колись американські піонери відкривали і завоювали „нові обрії", так і нам треба постійно шукати, відкривати і здобувати для української визвольної справи такі „нові обрії" навіть якщо вони суперечні самі між собою.

Для прикладу можна б навести — сказавши загально — китайців. Факт, що очолюваний українцями Антибольшевицький Бльок Народів безсумніву зробив добру прислугу для визвольної справи українського та інших поневолених народів своїми зв'язками з національним Китаєм. Ці зв'язки треба продовжувати. Але аж ніяк не можна легковажити такого „нового обрію" в боротьбі проти комуно-московського імперіялізму, як ним є тепер континентальний Китай. Навпаки, нашому політичному проводові треба докласти всіх зусиль, щоб українська визвольна справа стала фактором і аргументом в китайській боротьбі проти совєтських — як самі китайці кажуть — „імперіялістичних ґанґстерів".

Величезну прислугу вчинив для української визвольної справи тепер Леонід Плющ, також відкривши своєрідний „новий обрій" для боротьби проти совєтської тиранії серед тих, для яких досі Москва була Меккою та які самі мають на своїм прапорі серп і молот.

Таких і подібних „нових обріїв" у нашій допомозі визвольним змаганням українського народу є багато більше. Деякі з них ми вже пробували використати, також і з деяким успіхом, але ці спроби були радше принагідні та без плянової і систематичної уваги. Наприклад, досі тільки дещо заторкнений могутній американський профспілковий світ. Були вже початкові спроби, в поодиноких випадках з поважним успіхом, здобути для наших зусиль професійні академічні асоціяції: професорів, лікарів, математиків, біологів й інших. Зусилля треба продовжувати і збільшувати. Добрі успіхи мали вже заходи на американському і міжнародному жіночих форумах. Були також поважні успіхи в церковній ділянці.

До майже незаторкнених „нових обріїв" у наших зусиллях належить ще молодь. Тут велике поле до попису для наших студентів в американських і канадських коледжах та університетах. Сьогодні вже відомий факт, що як наші студенти видвигнули і здійснили, при підтримці всього громадянства, проєкт українських студій в Гарварді, так вони і особи з молодшого покоління потрапили широко розгорнути справу оборони Валентина Мороза та інших політв'язнів. Проте, до цієї веденої ними акції долучились тільки одиниці з-поміж американських і канадських студентів та молодих людей.

Очевидно, що сказаним тільки заторкнено деякі з багатьох „нових обріїв", що їх ми могли б успішно використати для української визвольної справи і, зокрема, для оборони людських прав, так брутально заперечуваних окупантським совєтським режимом в Україні. Їх багато-багато більше. Головне, щоб ми це завжди і при кожній нагоді мали на думці.

Замилювання очей

„Український історичний журнал", який виходить в Києві, в своєму числі за листопад 1975-го року помістив довгу статтю під заголовком „Велич ленінської спадщини", в якій описаний перебіг науково-лінґвістичної конференції, присвяченої завершенню видання повного зібрання творів Леніна в 55-ти томах українською мовою. Стаття, самозрозуміло, переповнена різними пеанами Ленінові. Однак, спеціяльну увагу притягає таке речення: „Конференція проходить у хвилюючі дні, коли радянські люди під керівництвом Комуністичної партії завершують виконання завдань дев'ятої п'ятирічки, готують гідну зустріч XXV з'їздові КПРС. Найважливішою запорукою успішного здійснення нашою партією всіх її програмових завдань є насамперед те, що вона протягом усієї своєї діяльности неухильно керується марксизмом-ленінізмом.

Заява про те, що „радянські люди завершують виконання завдань дев'ятої п'ятирічки — це чергове пропагандивне пустослів'я совєтських замилювачів очей, бо, як відомо, не тільки західні економічні спеціялісти, але навіть дані Центральної Статистичної Ради СССР доказують, що в багатьох ділянках совєтська економіка не виконала плянів останньої п'ятирічки. Беручи тільки останній рік, Совєтський Союз був змушений закупити за кордоном 25 мільйонів тонн зерна, зокрема в ЗСА, Канаді та Австралії, бо в СССР зібрано тільки 140 мільйонів тонн замість запляннованих 215.7 мільйонів тонн. Минулорічний поганий урожай не був спричинений тільки посухою, але, як вказують західні коментатори, „типовою для СССР" неефективністю центрального плянування, слабо розвиненою системою транспортації, браком запасних частин до сільськогосподарських машин тощо.. Коли в Америці тільки 4 відсотки всієї робочої сили працює на фермах і Америка може експортувати великі кількості різних продуктів, то в СССР одна третя цілої робочої сили працює в сколективізованому сільському господарстві, але СССР навіть не може прохарчувати власного населення.

Совєтська економіка також не дописала в інших ділянках. Згідно з п'ятирічним пляном, індустріяльна продукція від початку 1971-го до кінця 1975-го року мала зрости на 42-45 відсотків, але в дійсності зріст виносив тільки 37.2 відсотка. Протягом минулих п'ятьох років продукція товарів широкого вжитку мала збільшитися на 44-48 відсотків, а тяжка індустрія повинна була виявити 41-45 відсотковий зріст. Однак, показалося, що продукція товарів широкого вжитку збільшилася тільки на 33.5 відсотків, а тяжка індустрія на 38.9 відсотка. Отже, не тільки не виповнено плянів п'ятирічки щодо товарів широкого вжитку та тяжкої індустрії, але знову першенство одержала тяжка індустрія, хоча первісний плян передбачував, що відсотково зріст буде більший в секторі товарів широкого вжитку. Це ще один доказ, що в СССР забезпечення громадян найконечнішими продуктами знову відсунене на другорядний плян.

Тим то твердження в „Українському історичному журналі" про завершення завдань п'ятирічки є нічим іншим, як тільки продовженням совєтського окозамилювання, яке вже давно перестало замилювати очі як власних громадян, так і тямущих людей у світі.

Ф. Любинецька

УКРАЇНСЬКА МОВА В 1976 Р.

Сто років минає від часу, коли в німецькому містечку Емс цар Олександер II підписав зловісний „указ" про українську мову. Згідно з цим „указом" не вільно було в межах царської імперії (яка обіймала й українські землі) нічого друкувати українською мовою, навіть тексти під нотами до українських пісень мусіли бути друковані в російській транскрипції, не вільно було пересилати на територію імперії ніяких книжок українською мовою, виданих за кордоном, не вільно було вживати української мови у будь-яких викладах і шкільних лекціях.

Українська мова, виелімінована з культурного життя, почала поволі заникати і в щоденному житті. Порівнюючи часи емського „указу" із сьогоднішніми, можна ствердити багато подібностей.

І сьогодні практично не допускається в межі совєтської імперії українських книжок, виданих за кордоном. І сьогодні, хоч немає формальної заборони, не видається творів, які віддзеркалювали б істотне мислення української духової еліти (чого доказом Самвидав), а друкується тільки твори популярні, пропаґандивні, ті, яких потребує партія, а не населення. Наукові твори українською мовою появляються рідко, і то в смішно малому тиражі пропорційно до числа населення (напр., П'ятий том Українського Словника має тираж аж 29.970, Українська Радянська Енциклопедія 80.000). Коли зважити що велике число тих творів висилається за кордон, то скільки екземплярів залишається для охочих в Україні набути їх? Нове заповіджене вже тільки в 10-ти томах видання УРЕ під редакцією М. Бажана вже буде двомовне (укр.-рос.).

Коли додати до цього, що читання лекцій в університетах щораз більше переходить на російську мову, а студентам, які домагаються української мови у викладах, погрожують виключенням, а то й виключають їх з університетів, коли маліє число українських народних і середніх шкіл, коли тим, які публічно вживають української мови, пришивають ярлик „націоналіста", за що вже можна судово карати, — то хоч немає закону про заборону вживання української мови в письмі і слові, то стероризоване населення щораз то більше від української мови відходить. І слушно заявила одна молода туристка в Києві: „Я в Києві, столиці України, не можу в уряді порозумітись українською мовою".

Живемо майже в часах Емського „указу" з тією тільки різницею, що сто років тому Західня Україна не була в засягу царського терору, бо належала до Австрії, і Львів став осередком української культури, а сьогодні всі українські землі найшлись у межах тотального наступу на українську мову і культуру, в кордонах совєтської імперії.

Тому українці, поселені у вільному світі, мусять перебрати на себе завдання (до певної міри), які колись виповнювали наші землі поза кордонами Росії. В першу чергу треба нам призадуматись над збереженням української мови за кордоном, як незаперечного чинника української культури.

Особливо нам треба в цьому році, більше ніж колинебудь, присвятити увагу поширенню української мови серед нашої молоді і серед тієї частини української громади, яка починає її затрачувати, або й затратила.

В Америці є добрий звичай на початку кожного року робити постанови (резолюшен). Чому б нам не зробити деякі постанови відносно української мови. Спробуймо кинути кілька думок на цю тему. Ми очікуємо від української громади:

1) щоб Митрополія Української Католицької Церкви в Америці у видаванні Шематизму узгляднювала також українську мову, бо українська мова в цій Церкві існує (хоч би взяти, як приклад, українську католицьку Церкву Непорочного Зачаття в Гемтремк, Міч., де чотири Богослужби кожної неділі є українською мовою, а тільки одна англійською).

2) Щоби українські священики, особливо молоді і сестри, вживали української мови не тільки у розмові зі старшими, але й з дітьми, які українською мовою говорять. Приклад священиків переноситься вже і на громаду, і буває так, що, коли ви найдетесь між українцями третьої ґенерації, то з вами також говорять по-українському, але вже з вашими дітьми тільки по-англійському.

3) Щоби наші провідні люди таких організацій, як УККА, СУА та інших, у своїх офіційних виступах перед громадою вживали української мови (а коли добре хтось її не знає, то сьогодні при великих технічних можливостях може її вивчити). Англійська мова в устах наших провідників на зібраннях, де буває наша молодь, ставить в клопітливе положення не тільки вчителів українознавчих шкіл, але й членів Шкільної Ради УККА, бо ця молодь звертається до них з запитанням: „Чому я маю вчитися української мови, коли її не знає навіть такий то, чи така то".

4) Щоби на наших радіових годинах переведено бесіди про переслідування української мови в Україні (нав'язуючи до Емського „указу") та про значення української мови в розвитку української культури поза межами Батьківщини.

Не від речі буде пригадати, щоби диктори більше дбали про культуру української мови, бо в радіо повинна звучати українська літературна мова, а не мова щоденного вжитку, часто засмічена чужими словами, невластивими, а то й вульґаризмами. Так воно у всіх культурних націях, тільки в нас чомусь вважають, що в радіо може звучати українська мова будь-яка, щоб тільки українська!

5) Щоби в домах української молодої ґенерації вживати української мови, а не тільки хвалитись: „мої діти розуміють все по-українськи".

6. Щоби студенти, які володіють українською мовою, більше вживали її в розмовах і на зібраннях. А також, щоби перевели на своїх сходинах гутірки про політику лінґвіциду в Україні.

7) Щоби наші установи, особливо ці, які займаються українським шкільництвом, організували курси української мови для дорослих.

8) Ці самі установи повинні також стимулювати нашу молодь, яка вже пробувала пера в середній школі, до журналістичних студій та організувати для них стипендії.

На шкільному відтинку треба подбати:

1) Щоб українські школи в цьому році присвятили більше уваги на вивчення і вдосконалення української мови за допомогою:

а) конкурсів з мистецтва українського слова;

б) змагань у прочитанні українських книжок;

в) проголошення конкурсу на найкраще оповідання або репортаж з життя школи. Першуни повинні бути нагороджувані;

г) завести в школах курси українського машинописання.

На відтинку молодечих організацій:

1. Щоби виховники більше стежили за вживанням української мови серед своїх вихованців.

2. Щоб серед гор на перше місце висунули мовні гри.

3. Щоб заохочували вихованців писати дописи до дитячих і юнацьких журналів.

4. Щоб заохочували до іспитів вмілости з українського машинописання.

Особливе наголошення української мови на всіх відтинках нашого життя у сумну річницю Емського „указу" буде не тільки нашим реальним вкладом у розвиток української культури тут, але й великою моральною підтримкою для наших діячів культури в Україні, і тих, які сидять у тюрмах і виправних тоборах та на засланнях.

Павло Турула

ГОРИЗОНТИ УККА

(Порядком дискусії)

Перечитуючи останні „Конґресові Вісті" („Свобода", 23-го грудня) стає моторошно від деяких з'ясувань. Комісія, що повинна мати завдання розбудови УККА (чомусь вона скромно називається тільки „комісією" розгляду проблематики") замість стриміти до поширення впливів і розбудови УККА, звужує його до скромної „Громади Платників Народного Фонду".

Піонери УККА творили ту організацію, як репрезентацію цілої української організованої громади, а теперішні його керівники пробують ділити нас на „дві громади", одну більшу, другу меншу — громаду платників УНФ.

Проєкт д-ра Савчака, одобрений одноголосно комісією, пропонує дивно суперечні завдання для XII Конґресу УККА. У третій точці проєкту він ставить вимогу: „Шукання шляхів для поліпшення структури і дії система УККА з метою обняття тією системою можливо якнайширший круг осіб українського роду, які ще відчувають зв'язок з українством"; але на вступі до того ж проєкту заявляє, що „Конґрес повинен стати центральним форумом, на якому платники УНФ мають виявити свою волю в питанні напрямних дій УККА на черговий період та персональної обсади його керівних органів".

В засаді можна б погодитися з такою концепцією, щоби платники УНФ в системі УККА були рішальні у всіх його справах (якщо прийняти принцип, що індивідуальні вплати до УНФ є рівночасно членськими внесками до УККА). Але д-р Савчакові хіба ж відомо, хто це ті платники, скільки їх вже тепер лишилось і чому їх так мало.

У передовиці: „Дискутуймо", читаємо: „Ми вже чули деякі суґестії і проєкти, з яких деякі не заслуговують на увагу... (суґестії) опозиції, що її „хата скраю"... та яка не визнає за собою ніяких обов'язків..."

Чому ж не назвати б також і тих „не — деяких" авторів суґестії, які свідомо і відповідально накреслюють широкі перспективи розбудови УККА та противляться звужуванню його до скарлоьатілого стану малої „громади" платників, що мають на увазі очевидно сучасний стан, бо ж ніде в проєкті не видно „зеленого світла" для приєднання нових платників.

Не припускаю, що д-р Савчак, як правник, не розуміє, що таке демократична система, і не добачував би, що її немає в системі УККА. Очевидно, він не визнає її потреби і тому не пропонує в тім напрямі будь-яких змін. Він самозадоволений, його вдоволяє сучасний обмежений стан членства.

У тій же статті „Дискутуймо" визнається потребу „відмолодження" керівних органів. Але на іншому місці в Конґресових Вістях у статті „Відмолодження" читаємо, що на засіданні Політичної Ради „Багато членів вибухли сміхом на заввагу одного з дискутантів, як виглядав би УККА, коли б його екзекутивним директором став дехто з тих молодих людей..." Очевидно, такими „веселими оповіданнями" „Конґресові Вісті" не приєднають молодих платників для УНФонду чи УККА.

Конґресові Вісті намагаються знецінювати „опозицію", мовляв, її „хата скраю". Чого можна сподіватися від приступлення до УККА тих,

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

НОВИЙ ВИД ІНФЛЮЕНЦИ

Лікарі вже спостерігають у своїх практиках і лікарнях, а Державний Центр Інфекційних Недуг в Атланті підтверджує, що зимова пора і цього року візьме свою данину у формі поширення не лише застуд, але й цієї капосної недуги, яку в Америці звуть скорочено „флу", а лікарі якщо мають час, вимовляють її інфлюенцою. По нашому — це відома грипа, що постає на базі інфекції вірусами.

Чому вірусами, а не вірусом? А просто тому, що мати-природа обдарувала нас можливістю відпорности проти багатьох недуг, а в тому й можливістю витворити імунологічну відпорність до окремих інфекцій, також проти вірусових. Це значить, що, перейшовши деякі недуги, в людини залишається імунологічна сила боротися проти нової інвазії цього самого мікроорґанізму. Нашими часами медицина видумала ще мудрішу методу — защеплювати людину проти даного мікроорганізму, якщо він має тенденції поширюватися епідемічно або й ендемічно. Так воно було із цією „флу" — видумали сироватку, щепили людей і, здається, все було б гаразд. Але так не вийшло, бо вірус інфлюенци (як й інші деякі мікроорганізми) також „хитрі", оскільки і їх мати-природа обдарувала можливістю не так повної метаморфози, як звичайної мутації, себто часткової зміни своєї біологічної активности. Вислід такий, що віруси, міняючи дещо свої біологічні властивості, стають відпорними до сироватки, яку людині д а л и проти інфлюенци, але на базі, сказати б „батька" або „діда" активного тепер віруса. Себто — сироватка була добра для віруса „флу" минулої зими, але тепер, коли у цього віруса настали зміни, їх сироватка вже „не бере".

Останніми роками маємо клопіт з вірусами азійського походження. Почалося азійською інфлюенцою „А" з десяток років тому, і від того часу із цієї ж Азії все приходять нові види вірусів, або ж іноді і ці самі, але перейшовши мутацію, мають, отже, спроможність ушкодити людину навіть тоді, якщо вона була защеплена проти ґрипи у минулому. Так і сталося цього року.

В окремих стейтах Америки, як також в деяких країнах Европи появилася нова ґрипа, яку назвали „А-Вікторія", і безпосередньо „завітала" вона до нас із Нової Гвінеї, де, між іншим, минулого року забила понад 600 людей. Цей новий вид інфлюенци має спорідненя із іншими азійськими ґрипами, але вірус — відмінного біологічного виду, а тому усі попередні щеплення, які люди одержували, не діяльні проти цієї ґрипи.

Щастям, одначе, можна вважати цей факт, що, як передбачує Центр Інфекцій, загальної епідемії не передбачається, хоч і не виключені спорадичні спалахи в окремих районах, містах чи підприємствах.

По своїй, сказати б, вдачі, цей вид ґрипи подібний до інших азійських типів, себто розвиток хвороби помітно драматичний і часті ускладнення. Хвора людина має болі по цілому тілі, зокрема голови, її спина стає кволою і штивною, має біль горла, розпочинається кашель, що згодом стає болячим у грудях, не даючи багато мокротиння, або ж воно дуже густе і його важко відкашляти.

Найчастіші ускладнення — передусім дихальних органів, зокрема розвиток запалення легень в наслідок бактерійної інвазії в ушкодженні вірусом легені. У дітей та підлітків часті інфекції горла, вуха. Іноді твориться вторинна інфекція сечових органів. Гарячка підноситься високо.

Лікування? Таке ж саме, як при інших ґрипах — спокій в ліжку, багато рідини, зокрема соків із ягід та овочів, аспіринові препарати. Чимало лікарів радять вітаміну „Ц" у кількості 500-1,000 міліграмів денно. Гострі симптоми повинні минути за три-чотири дні, хоч і загальна кволість може залишитися ще багато днів. До праці не рекомендується повертатися поки є гарячка, болі голови і помітний кашель.

Антибіотики, як правило, не допомагають, але їх лікарі приписують часто, якщо розвивається бактерійна інфекція на базі ґрипи, себто запалення горла, вуха, легень тощо. Власне, коли гострі симптоми не зникають за яких 3-4 дні, або коли гарячка тягнеться довше, — можна підозрівати ускладнення від ґрипи і тоді слід консультуватися лікаря. В таких випадках антибіотики широкого спектру справді стають у великій пригоді.

Як і при інших епідемічних недугах, так і в цьому випадкові найчастішими жертвами ускладнень стають старші віком люди. Тому звертаємо особливу увагу старшим, або в додаткові до цього таким, що мають хронічні недуги серця, легень, нирок тощо, щоб береглися контактів із осередками, де можна б „впіймати" віруса ґрипи, а коли появляються симптоми, варто відвідати лікаря ще перед появою ускладнень.

Повторюємо: епідемічної паніки у зв'язку із новим видом ґрипи типу „А-Вікторія" нема і не передбачується, але обережність не пошкодить.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

† Микола Понеділок

КАЗКА НЕДОСКАЗАНА МОЯ

(Із збірки „Зорепад", „Гомін України", Торонто 1969)

IV

Дід мовчав, і коли б не сльозина, яка леліла на його обличчі і яку він невзамітну пучкою розтер, можна було б подумати, що він був зовсім спокійний.

— Мовчи! Бачиш, дід не хочуть зраджувати. Мабуть, таємниця.

— А ти, — і дід попестив наймолодшу м'яку, як шовкову, солом'яноруду чупринку, — а ти не здогадався, кого козак любив?

— Тяжко. Не доберу.

— Невтямки ще тобі, хлоп'я. Підростеш, дорослим станеш — тоді напевно домислишся.

— То той славний козак, дідусю, вмер?

Еге. Помер. І поховали його під цим славним дубом. Старий сперся на палицю й підвівся — і пішов... А ми все ще сиділи, як приголомшені. Ми ніяк не могли розгадати дідової такої цікавої нам таємниці...

∴

Закортіло мені збігати до дуба. Як стемніло, через тинок кличу приятеля-однолітка:

— Степане, катнемо нагору?

— Напосілася сестра, щоб нарубав хмизу. Махнемо завтра.

— Та ж чув, завтра дуба вже не буде.

— А-а-а... — завагався приятель, — сестра настирилася... — І по хвилинні: — Та нема дурних — хай сама рубає. Гайда! Подумаєш, знайшла послушного.

Ми неслися городами, садками, розгалуженим ярком; обривали гудиння, збирали листя, згинали, а то й обламували гілля... Шугали в темнозелені хащі і виривалися із них, і вискакували зразу ж на галявини... Аж ось з галявини обсунулися в рів, а звідти стрімголов полетіли у провалля. І що ж? Як лише наверх видряпались, трішки пробігли, — і тільки на пагорб силкуємось зійти, як нам місяць, що протискався з-за хмар, прямо в обличчя — плюсь! Та ще ж який бо місяць — аж-аж такий іскристий і такий обкупаний — ну просто так і проситься, щоб його вишиваним рушником яка добра душа втерла.

І тепер уже нас троє вигоном біжить: ми — один за одним стежечкою, а повнолиций — збоку, понад вербичками, понад тополями. Ми — стриб-плиг! — а місяць ще прудкіший — гоп! — і вже попереду мандрує; ось він досягнув дуба і вже хотів був проскочити крізь його розхилисту гущиню — аж враз угорі на шпичасту галузку, невдаха, й настромився...

Захекані, ми повалилися ницьма під деревом...

Передихнули й сіли, на стовбур поспиравшись. А тиша довкола — неуявна! Така густоблакитна та пахуча — ще й щедро скроплена місячною позолотою.

Скільки то тут сині-тиші! — Сила-силенна! Здається, коли б її в мішки позбирати — можна було б наскладати гарбу таку, що височіла б аж он знать куди, аж під самі хмари — і то всієї, видать, не позабирати.

— Чуєш, жаба обзивається!

— А й справді!

— І цвіркун як розходився!

— Ага. А птахи заливаються. І, чуєш, у селі пугач подав голос — так наче заходився плачем.

— Пугука, клятий, на біду.

— І глянь, дим он із хат підганяється вгору. І як звивається...

— Як свічки в небо... І щось, слухай, співає...

Співає... О, ні, я помилився! Ніякої тут мовчанки нема. Тут з кожної клітини спів нестримний проривається. Такий хороший, свій, він несеться звідусіль і приворожує, обгортає все непереможним чаром.

О, голубизно, синь моя степова й до запаморочення духм'янна! Скільки в тобі відзвуків, відголосів! І вони вже не вміщуються в тобі, і через твої зеленаві вінця вихлюпуються й все далі й далі розпросторюються кудись у безвість...

Як я цього раніше незугарний був почути?! Ось уже з гречки відзивається сопілка, з пшениці — ледве-ледве виспівує скрипка, а із села — не пугач! — всіма струнами бринить-дзвенить бандура... Тут біля дуба зустрічаються всі пісні, що колись співалися і дотепер співаються — але й до цього часу ще всі вони на повні груди не проспівані...

— Степане, слухай! — злегка штовхаю я товариша. — Правду дід казав: під цим дубом козак ночами безперестанно грає.

— Не вір. То казка. Козак у землі.

— Він з-під коріння грає. Я, Степане, здогадуюсь... Ти знаєш, що мені зараз наймиліше?

— Що?

Я не вмію як слід з'ясувати. Як його почати? І з чого? Я попросту не знаю, що мені зараз наймиліше. Мені все любе-любе! І жаби, й цвіркуни, і птахи, і дим, що з

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мерсі коледж продовжує курс української культури

Добс Феррі, Н.Й. (Л.Р.). — Адміністрація Мерсі коледжу інформує, що ще в понеділок, 9-го лютого, можна зареєструватися на курс української культури при цьому коледжі. Курс, який почався 2-го лютого, відбувається в приміщенні Кредитівки „Самопоміч" при 108 Друга евеню в Ню Йорку кожного понеділка о год. 7:00-9:00 вечора. Лекції проходитимуть в англійській мові, щоб зацікавити також американців і тих українців, які задовільно не володіють українською мовою. Участь в лекції 9-го лютого не зобов'язує студентів брати курс, а має на меті запізнати студентів з цілями курсу. Мерсі коледж не ставить жадних передумов для тих, які хочуть записатися на курс. За курс студенти дістають, так як і в минулому семестрі, три кредити, які можна перенести до кожного коледжу чи університету.

Цього семестру на курсі будуть охоплені теми з українського мистецтва і етнографії, кіно, як також будуть обговорені питання української еміґрації та рух спротиву в Україні. Зацікавлені студенти повинні прийти на лекцію 9-го лютого о год. 7:00 в приміщеннях Кредитівки „Самопоміч" і запізнатися з викладачем, цілями і методами ведення цього курсу, а ті, що бажають, можуть в той день зареєструватися. Цього семестру курс вестиме мґр Марта Денисенко. Під час семестру кілька лекцій викладатимуть запрошені гості-спеціялісти з різних ділянок української культури. Курс буде ведений наймодернішими методами, тобто способом викладів і дискусій, як рівнож за допомогою звуко-зорових засобів. Мерсі коледж має до розпорядження кілька стипендій на цей курс і їх одержать ті, які перші зголосяться.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ НЮ ЙОРК

Для відзначення 200-річчя Незалежности ЗСА та 100-річчя Українського Поселення в Америці, Карпатський Лещетарський Клюб Ню Йорк, влаштовує з доручення Української Спортової Централі Америки й Канади

МІЖКРАЙОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

що відбудуться

в днях 28 і 29 лютого 1976 р.

в ОСЕРЕДКУ WEST MOUNTAIN SKI AREA

Glenns Falls, N.Y.

ПРОГРАМА:

Субота, 28-го лютого 1976

Год. 8:00 — Видача спортових чисел та продажа квитків на витяги.

Год. 9:00 — КРУТОБІГ (2 переїзди) в такому порядку: мужчини, жінки, сеньйори, юнаки 14-18, юначки 14-18, хлопці та дівчата 9-14.

Год. 1:00 — З'ЇЗДОВИЙ БІГ (один переїзд).
або
ВЕЛИКИЙ КРУТОВІГ (залежно від снігових умовин), в тому самому порядку, як крутобіг, за вийнятком хлопців та дівчат, яких до з'їздового бігу не допускається.

Год. 7:00 — БЕНКЕТ для змагунів та гостей у ресторані готелю: Gueensbury Hotel, Glenns Falls. Після бенкету проголошення вислідів та роздача нагород. По закінченні офіційної частини плянується товариську вечірку з танцями.

Неділя, 29-го лютого 1976

Год. 9:00 — Збірка змагунів та змагунок плоского бігу для пояснення траси. Місце буде заповіджене під час бенкету.

Год. 9:30 — ПЛОСКИЙ БІГ на трасі Crandall Park, Glenns Falls.
Мужчини: около 8 миль.
Жінки: около 5.6 миль.
Після закінчення плоского бігу відбудеться роздача нагород за цю конкуренцію.

ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ

- Зголошення змагунів з реєстраційною оплатою приймається тільки через спортові товариства, не пізніше, як до 21 лютого 1976 р.
- Реєстраційна оплата: змагуни до 18 р. життя 7.00 дол.; змагуни вище 18 р. життя 10.00 дол.
- Знижкова ціна на витяги 2 дні 16.00 дол.
- Реєстраційна оплата мусить бути вислана разом зі зголошенням.
- Квитки на витяги, на бенкет продаються на місці.
- Організатори змагань остерігають Товариства, що зголошення після 21-го лютого, або без оплати, не будуть брані до уваги. Зголошення змагунів проситься висилати на адресу: Roman A. Hawryłak, 196 Park Hill Avenue., Yonkers, N.Y. 10705 Tel.: (914) 423-3711.
- Чеки просимо виставляти на: KLK American Ukrainian Sport Club, Inc.
- Окрім нагород за перші, другі й треті місця, усі учасники одержать пропам'ятні медалі 200-річчя Америки.
- За ближчими інформаціями звертатись до проводів Спортових Товариств або до провідника змагань — адреса і телефон подані вище.

КАЗКА НЕДОСКАЗАНА МОЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

хат угору в'юниться, і скрипки, і пугачі, бандури, бур'яни — все-все мені без міри дороге, і всіх їх мені хочеться руками обхопити й до себе притулити...

— Ну, що ж замовк? Що тобі зараз наймиліше? А що це ти жуєш?

— Травинку. І з травинкою, подумай, попала земля на зуби.

— Ото бридка!

— Ніскільки. З-під цього дуба вона терпка й наче солодка.

⁂

Дебелий лобур хвацькувато сидів на лискучій потворі, що раз-у-раз сичала й кашляла, викидаючи бруднючі клуби диму. Ось він натиснув якогось важеля — і машина, висунувши наперед залізного кия, оскаженіло загарикала й рвонулася просто на дуба... Ось ще хвилина — і кий зчапав листя, потрощив гілки, швиргонув їх об землю і вгородився в стовбур.

— Не нищіть його! — жінка якась змолилась. — Змилосердьтеся!

— Не можна, бабо, — озвався лобур і при тому метнув погірдливий блик жінці. — Шлях до комунізму будуємо.

— На болотяні нетрі йдіть і там товчіться, і там будуйте. А наше облишіте! Зупинися!

— Не проси його, жінко добра, — дід Марко вже озивається. — Кого просиш? Він, бач, і на людину, прости Господи, не схожий. На рогатого, на бугайкуватого скидається.

— Не загороджуй, стара, дорогу! Відступись!

— Не відступлюсь!

— Розчавучу!

— А щоб тебе батьки рідні зреклися!

Машина гахнула раз-другий — і дуб зрушився, здригнувся. Ще раз залізний кий двигонув, ще раз садикнув — і дерево захилиталося... Ось уже розколовся ґрубезний стовбур і навколо нього земля запалася...

І крислатий дуб, звівши догори поперелутане, подерте, з якого ще пересіювалася земля, коріння, і розкинувши в притолоченій ошениці понівечене гілля, лежав-конав...

Я вже не міг дивитися. Я відвернувся і пішов додому — також розбитий, потрощений...

— Кусаєш від горя губи, синку?..

— Мені, діду, дуба жалко дуже.

— І я за ним тужу. Але не вкидайся у розпач, сину. Минуть роки — і нові, ще буйніші, на нашій землі виростуть.

— Правда?

— Дід ніколи не бреше.

— Діду, ой як я вас тепер розумію! Ой, як розумію!

— Про що це ти?

— А про того козака, що ви оповідали. Як він палко любив... І як він присягався: „І коли я умру, і мої кості з роками на порох перетліють — і тоді, кохана, у кожній тій частині-порошинці моя любов до тебе немеркнучою зірницею жевrітиме-світитиме".

— Бачу, ти запам'ятав.

— Само якось запам'яталося. І я тепер, діду, знаю, хто вона — ота кохана.

— Ну, хто?

Я хочу дідові сказати і не можу.

— А ось не плач. Ну, хто ж вона?

У мене зродилося бажання кричати, присягатися. Аджеж у мене велике горе, бо оце ж тількищо, на моїх очах, потрощено, скалічено любов, молодість мою, казку недосказану мою...

(Кінець).

18-ий КУРІНЬ УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНОК

„ШОСТОКРИЛІ"

СКЛАДАЄ ЩИРУ

ПОДЯКУ

КУМАМ і ГОСТЯМ

ЗА ЇХНЮ ПРИСУТНІСТЬ І ЩЕДРІ ДАРУНКИ З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ КУРІННОГО ПРАПОРУ, ЯК РІВНОЖ ЗА УЧАСТЬ У ВЕНКЕТІ И ЗАБАВІ, ЯКІ ВІДВУЛИСЯ 22 ЛИСТОПАДА 1975 Р.

ОЛЯ ІВАНИЦЬКА — Курінна

ГОРИЗОНТИ УККА

(Закінчення зі стор. 2-ої).

що їх „хата скраю", бачимо наглядно на практиці в Чікаґо. Там при співпраці опозиції, зорганізованої в Асоціяції Українців Америки, удворено об'єднаний відділ УККА. Вже другий рік українська громада в Чікаґо діє справді об'єднано, хоч АУА, з огляду на опозиційне наставлення цілої організації і її членства, тільки формально виконує обов'язки супроти централі УККА та УВФ (платять тільки члени управи Відділу УККА). Помимо того висліди збірки в останнім році в Чікаґо значно збільшилися, що показано навіть в Конґресових Вістях. Але працю не можна оцінювати тільки висотою збірки УНФ. Варто приглянутися до цілости діяльности зовнішніх акцій та успішних імпрез з нагоди річниць національних свят, здвигові молоді і т.п. А передовсім, витворювання атмосфери взаємного довір'я і національної солідарности, речі, які ледве чи були коли-небудь нотовані в чікаґській громаді. Згадати б хоча вже в цьому році бенкет в річницю незалежности, який був справжнім тріюмфом об'єднаної дії чікаґської громади. Перший раз в історії, обидва найбільші американські щоденники у своїх недільних виданнях присвятили багато місця імпрезі та українській визвольній проблематиці з тієї нагоди, успіх якому напевно ніяке платне оголошення не могло б дорівняти. Треба також підкреслити факт, що ті успіхи завдячуємо безперечно новим людям, які прийшли на зміну, з опертям на об'єднану громаду! Це також доказує що немає незаступимих людей у проводі, зміна потрібна і корисна як на долах, так і в проводі централі.

Але Чікаґо не зможе постійно працювати відірвано від цілої української громади в Америці. Коли до наступного Конґресу УККА наші громадські провідники не дійдуть до порозуміння та замирення в громаді, ледве чи Чікаґо зможе ізольовано задержати цей стан відпруження і співпраці. На жаль, в центрі УККА нема бажання піти слідами ініціятиви в Чікаґо. Опозиція, зорганізована в АУА в Чікаґо, вже двічі зверталася до централі УККА зі з'ясуванням ситуації та пропозиціями наладнання відносин, не діждалася однак навіть відповіді чи будь-якого зреферування порушених справ, хоча б у „Конґресових Вістях". Чи можна у висліді такого трактування сподіватися полагодження конфліктних проблем та росту УККА?

Мимоволі споглядаємо заздрісним оком на наших національних сусідів, литовців. Відомо, що вони являють собою взірцево зорганізовану громаду. Система дуже проста, кожний член громади має один голос у виборах керівних органів та платить свій членськ. внесок. Впливів партій чи ідеологічних груп ніхто не обмежує, але їх значення визначене кількістю нотованих голосів при виборах.

Пропозиція д-ра Савчака, щоб тільки платники (себто індивідуальні члени УККА) УНФ рішали про всі важніші справи, включно з виборами керівних органів, зовсім правильна. Треба однак перше створити атмосферу миру в громаді та взаємного довір'я, а тоді напевно й платники знайдуться. Бо це число, 8 тисяч, якими чваняться „Конґресові Вісті" (що навіть його ставиться під сумнів) насправді є свідоцтвом убожества нашої громадської централі!

Я далекий від того, щоб ідеалізувати наші спроможності, бо не всі зможуть або схочуть стати членами та платниками УНФонду. Але при встановлені миру і взаємного довір'я в громаді та більш прихильного підходу до молоді, думаю, що те число може збільшитися кількакратно. На прикладі одніеї тільки громади в Чікаґо можна бути цього певним.

Державний департамент критикує колюмніста „Ню Йорк Таймсу" за статтю про курдів

Вашінґтон. — Речник Державного департаменту Роберт Л. Фансет гостро скритикував колюмніста „Ню Йорк Таймсу" Вілляма Сафіра, за його ствердження, що „Адміністрація Форда зрадила Курдів". „Ми дивимося на цей закид, — заявив Фансет, — як на колекцію перекрученого, неправдивого і нічим не підтвердженого документу". Він однак відмовився від дальшого коментування цієї справи. Віллям Сафір у своїй статті пригадував, що президент Форд, діючи за порадою державного секретаря Генрі Кіссінджера, зіґнорував заклик про допомогу курдському населенню, яке переслав був тоді Президентові лідер курдських повстанців ген. Мустафа Барзані після того, як Шах Ірану відмовився від дальшої підтримки курдів у їхньому змаганні до самостійности. Сафір назвав ґоді поступування Президента і Державного департаменту „безсовісною зрадою".

Запитаний про реакцію Державного департаменту В. Сафір заявив, що його колюмна про „зраду курдів" була базована на опінії комісії для справ розвідки і безпосередніх цитатах СіАйЕй, друкованих у звідомленнях цієї Аґенції.

✝

Ділимося сумною вісткою з Мешканцями міста Бережан, що дня 6-го лютого 1976 р., відійшла у Вічність, наша СЕСТРА, ШВАҐЕРКА і ТЕТА

бл. п.

АНТОНІНА ПІДФІГУРНА

ПАНАХИДА — в понеділок, 9-го лютого 1976 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 7-ма вулиця Іст, Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН, СЛУЖБА БОЖА відбудеться в церкві св. Юрія в Ню Йорку 10-го лютого 1976 р. о год. 10:45 рано, а звідти на цвинтар Gate of Heaven до Української Секції ч. 21.

Просимо наших Сусідів, решта Мешканців міста Бережан, Приятелів і Знайомих про ласкаву участь в Панахиді і похороннім обряді.

Брат — ВОЛОДИМИР
Братова — ПАРАСКЕВІЯ
Братанич — ОРЕСТ

Замість квітів на свіжу могилу

Д-Р ОЛЕНИ О. ДРАЖЕВСЬКОЇ

складає 10.00 долярів на Православну Семінарію у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Родина БЕРВИЦЬКИХ

✝

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з України, що там 6-го січня 1976 року упокоїлась в Бозі, на 89-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни наша Найдорожча і Невіджалувана МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

АННА СОЛОНИНКА

ПОХОРОНЕНА 8-го січня 1976 року на місцевому цвинтарі.

Горем прибиті:
донька — НАТАЛКА ХОМУТ зі синами і донею в Америці
в Україні — ВНУКИ і ПРАВНУКИ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ в сороковий день смерти буде відправлена в СУБОТУ, 14-го ЛЮТОГО 1976 р. в год. 8-ій ранку, в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

✝

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 30-го січня 1976 р. в Детройті, несподівано, упокоївся в Бозі на 52-му році життя наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО, СИН і ЗЯТЬ

бл. п.

Інж. ЯРОСЛАВ О. ФИЛИПІВ

член Братства кол. Вояків І. УД УНА, член Т-ва Укр. Інженерів, бувший диригент укр. хору „Трембіта" в Детройті, бувший диригент церковного хору при церкві Непорочного Зачаття в Гемтремк.

ПАНАХИДИ були відслужені в суботу, 31-го січня і в неділю, 1-го лютого 1976 року.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 2-го лютого 1976 р. з укр. кат. церкви Непорочного Зачаття ПДМ на цвинтар Mt. Olivet в Детройті.

Горем прибиті:
СТЕФАНІЯ — дружина
ХРИСТИНА — донька
ОРЕСТ — син
АННА і ПЕТРО ФИЛИПІВ — батьки
ЄВДОКІЯ СМУЛКА — теща

✝

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що в неділю, 8-го лютого 1976 року, несподівано відійшов у Вічність

бл. п.

ПЕТРО ЧАС

бувший голова Осередку СУМА в Рочестері, член 25-го Відділу ООЧСУ, член управи Українського Дому, член Головного Товариського Суду СУМА, залишивши двоє малолітніх дітей, Евгена і Наталку.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в середу, 11-го лютого 1976 р. з похоронного заведення Павла Ґерріса о год. 9-ій вранці до української католицької церкви Богоявлення, 202 Картер вул., а відтак на кладовище Голі Сепульхер.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 4-го лютого 1976 р. упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

Інж. ІВАН СОВГАН

уродженець Перемишля, бувший член УВО та політичний в'язень.

ПОХОРОН у суботу, 7-го лютого 1976 р. з церкви св. ап. Петра і Павла на український цвинтар у Балтимор, Мд.

Горем прибиті:
ЯРОСЛАВА — дружина
ХРИСТИНА ІСАЇВ з мужем ВСЕВОЛОДОМ — донька
син — ЮРІЙ
внуки: МАРКО, МАРТА, СОФІЯ і ХРИСТОФОР

ЄВАНГЕЛЬСЬКА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА в ЮНІОН, Н. Дж.

2206 Stanley Terrace, Union, N.J.

Tel.: 373-3125

сердечно запрошує Українське Громадянство на

СПЕЦІЯЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

яке відбудеться

в суботу, 14-го лютого 1976 р. о год. 7-ій веч. в приміщенні Молитовного Дому

при 2206 Станлей Тер., ЮНІОН, Н. Дж.

- В програмі Богослуження візьмуть участь ДУХОВА та СТРУННА ОРКЕСТРИ, ХОР, ГРУПИ СПІВАКІВ, виконуючи найновіші пісні з України, а також Ви будете мати нагоду прослухати півгодинну радіопередачу, яку щотижнево передаємо на Україну.
- Після Богослуження запрошуємо всіх на спільну каву.

ПАСТОР і ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ!

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
Збірна — Нюарк, Н. Дж.

— УСГК „КОЗАКИ"
Вінніпеґ, Канада

СУБОТА, **14-го лютого 1976 р.** год. 8:00 вечора

НЕДІЛЯ, **15-го лютого 1976 р.** год. 7:00 вечора

Арена:
BRANCH BROOK PARK — ICE CENTER
NEWARK, N.J.

Український Студентський Гаківковий Клюб „Козаки", Вінніпеґ, Канада — це минулорічний чемпіон університетів Манітоби.

ЛЕОНІД ПЛЮЩ ТА ЙОГО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Сенатор Павло Юзик, голова Комісії Людських Прав при СКВУ, під час зустрічі з Татьяною і Леонідом Плющами та .хніми синами Дмитриком і Лесиком в домі їхнього опікуна проф. Мішеля Бруе біля Парижа в субэту, 31-го січня 1976 р.

не хоче брати участи в злочинах проти народу. Після судово-психіятричної експертизи в Москві, його визнали хворим на шизофренію і направили в психлікарню в Дніпропетровську. Там він зустрінув, крім дійсно хворих душею, біля 60-ти політв'язнів, які зовсім здорові люди. Він назвав такі прізвища: Плахотнюк, Рубан, Євдокімов, Лупиніс. За винятком Євдокімова з Ленінграду, який був пов'язаний з НТС, всі інші — українці.

Л. І. Плющ довше зупинився на жахливих переживаннях в Дніпропетровській спеціяльній психлікарні, яким варто присвятити окреме місце. Згадаємо лише, що наприкінці своєї декларації, він заявив, що тепер розгорнеться боротьба за звільнення його друзів В. Буковського, С. Глузмана, Валентина Мороза і він закликає всіх людей доброї волі включитися в цю боротьбу.

Досить велика заля пресконференції була заповнена десятками журналістів. Декларацію прочитано. Перші питання журналісти ставили на папері. З-поміж яких 20-ти різних питань, Леонід І. Плющ вибрав перше, яке звучало:

— Чи не думаєте, що Україна, навіть комуністична, може бути самостійною державою?

Відповідь: „Я уважаю, що Україна повинна стати самостійною. Але чи це можливо, про це трудно говорити".

Цікаво, що цю коротку фразу якось погано запам'ятала перекладачка, замінюючи слово „стати" словом „залишитися", тому по-французьки вийшло: „Україна повинна залишитися самостійною" ...

Хтось питає, чи Л. Плющ уважає, що совєтська компартія буде говорити про помилки (як це було після XX з'їзду, за Хрущова), які можна направити, а чи може ціла система ґанґренована?

Відповідь: „Ціла система хвора, але є здорові сили серед селян, робітників й інтеліґенції. Надіюся, що під впливом міжнародних сил гуманізму і сил протесту, який щораз більше маніфестується (в СССР), вони (Кремль) відмовляються від диктатури над словом і діянням. Очевидно, в положенні, в якому вони находяться, вони будуть відмовлятися і тепер від своїх помилок, так як вони це робили впродовж десятиріч".

Чи має надію повернутися до СССР і чи влада не візьме гостріший курс з причини міжнародного руху в користь „дисидентів"?

Відповідь: „Ні, нажаль я не думаю, що мені вдасться вернутися в Україну. Я думаю, що відносно посилення утисків щодо в'язнів совісті, все залежить від міжнародних обставин, від сили публічної опінії як в СССР так і за кордоном."

Щодо змін в СССР, він не хоче вдавати пророка; може технократична інтеліґенція могла б щось зробити, але чи зуміє?

Щодо долі одного з керівників руху кримських татар за повернення, Мустафи Джемілєва, та Валентина Мороза, його відповідь була:

„Нажаль, я маю малу надію на те, щоб вдалося врятувати Джелієва і Мороза. Але коли ліві сили більше активно стануть до боротьби за їх визволення, то може вдасться їх врятувати. Чи провадиться спеціяльна національна політика в СССР по відношенні до т. зв. націоналістів? За моїми спостереженнями особливо жорстоко переслідують якраз патріотів: українських, вірменських, молдавських, прибалтійських і т. д., а також марксистів, тому, що навіть у підручниках сказано, що головним ворогом є ворог внутрі комунізму".

Це мабуть так, але в українських підручниках теж сказано, що головним ворогом є український націоналізм.

Яка майбутність українського дисидентського руху? Л. І. Плющ відповів:

„Український рух складається з патріотів як Дзюба, Світличний, Сверстюк та інші. Є там, нажаль, теж і шовіністи. Але можна сказати, що з усіх моїх особистих друзів серед українських патріотів я зустрінув лише трьох шовіністів. Тепер, наскільки мені відомо, український опозиційний рух придушено. Частина сидить у таборах, тюрмах і „психушках", частина налякалася і відійшла. Але це мабуть не на довго".

Питання ставили теж і Т. І. Житниковій, дружині Л. І. Плюща. Про українських жінок політв'язнів вона сказала, що доля їхня взагалі дуже погана, бо вони не самі, в них діти. „Я їх дуже шаную і склоняю голову перед жінками політв'язнями, перед Надією Світличною, якої реченець ув'язнення кінчається 17 травня, перед Ніною Строкатою, якої реченець ув'язнення вже скінчився, — вона розумна, чудова жінка, яка відбула покарання за те, що боролася за свого мужа, перед подружжям Калинець, яких діти є на волі. Всі вони — чудові і прекрасні жінки ... Я склоняю голову перед ними".

Коли мова про політичні переконання Л. І. Плюща, то справа виглядає менше ясною і логічною. Вже в вступній заявів він, „як комуніст з переконання", звертається, зокрема до французьких й італійських комуністів та каже, що коли він був в СССР, совєтські „неомарксисти" дивилися на компартії Італії, Франції, Англії з надією, що вони „продовжують справу чехо-словацької компартії, реґабілітують комуністичні ідеали і присилують КПСС зробити вибір між мао-сталінізмом і комунізмом з людським обличчям". Він висловив надію, що ці компартії „стануть на шлях активної боротьби за вихід з тупика, куди зайшло людство, як „соціялістичних" так і капіталістичних країн".

Дивує те, що Л. І. Плющ твердить, що є комуністом, але відомо, що він ніколи не був членом комуністичної партії, а лише замолоду був у комсомолі, як тисячі інших, які комуністами не стали.

Один з журналістів запитався його, чи залишається комуністом після того, що пережив? Відповідь була: „Як лише я прибув у „психушку", політичні в'язні мені сказали: як перейдеш те все, що тут діється, відмовишся від своїх переконань. На це я відповів: я уважаю, що моя особиста доля не може служити причиною для зміни моєї ідеології".

Чи можна дивуватися цій заяві? Можна, хоч може частинно. Л. І. Плющ попав в середовище французької лівиці (лівацьких марксистів, прогресистів, тощо), які створюють довкола нього враження, що лише завдяки їм його звільнено, і йому здається, що поза лівими немає інших серйозних політичних сил у світі.

Щоб належно і об'єктивно оцінити ситуацію, кожна людина мусить мати в своєму розпорядженні численні, а то й усі елементи оцінки. Ні в Совєтському Союзі, ні тим менше в психолікарні Л. І. Плющ тих елементів не мав. Не має він ще їх і тепер, з різних причин. Його думка щодо комунізму є суб'єктивною. Щойно серед вільної дискусії, на основі порівнань, виміни здорових думок й усвідомлення інтересів української нації допоможуть йому мати дійсно власний погляд на суспільний лад і комунізм.

Та не лише в цьому справа. Інші дисиденти, що недавно прибули на Захід, мають іншу думку. Наприклад, росіянин В. Марамзін, який тільки що прибув до Франції, в інтерв'ю для лівого щоденника „Лє Котідієн де Парі" з 3 лютого ц. р., на запитання, що його найбільше дивує на Заході, відповів: „Те, що тут серйозно говорять про комунізм. А в нас (в СССР) з нього навіть сміються!" В. Марамзін не вірить в еволюцію совєтського устрою і каже, що комунізм є хворобою лівиці, через яку мабуть треба перейти, і СССР (очевидно, в тексті „Росія") перший вилікується від тієї хвороби, якою перший заразився".

Ми переконані, що Україна вже вилікувалася від комунізму і на це є багато доказів. Комунізм там майбутності не має. Зрештою, люди бачать в ньому також інструмент звичайного російського імперіялізму. І власне тому становище Л. І. Плюща дивує.

В інтерв'ю для „Лє Монд" Л. І. Плющ подав докладніші дані про названих ним політв'язнів, що знаходяться в психлікарні в Дніпропетровську: лікар Микола Плахотнюк, інженер Вячеслав Яценко, поет Василь Рубан, засуджений ще студентом в 1960 р., Анатолій Лупиніс, який вийшов з табору інвалідом, але був знову арештований в 1971 р. під час шевченківської маніфестації в київському парку. Згадав теж Віктора Рафальського, інтернованого нібито за зв'язки з нелеґальною українською марксистською організацією, як також кількох неукраїнських в'язнів.

На запитання чи існує національна проблема в СССР, Л. І. Плющ відповів:

„Вона існує і зростає з року в рік. Візьмім для прикладу Україну. Русифікація цієї республіки дійшла до нестерпних розмірів. У великих містах національна мова майже зникла. Українські школи щоправда існують, але їхня програма не основана ні на традиціях, ні на історії, ні на культурі країни. Це прямо відбитка совєтської школи. Українським школам дають як національних героїв, наприклад, Петра Великого, який був катом України, або зрадника Кочубея. Таким чином нарід не знає своєї історії, хіба у перекрученій формі".

Очевидно, українські школи є відбиткою не „совєтських", а російських шкіл.

Дальше Л. І. Плющ заявив, що відродження української культури 20-их років („розстріляне відродження") не тривало довше як 10 років. У 1934 р. його придушено, як також придушено „ленінську політику українізації".

„Доля селянства, продовжує Л. І. Плющ, була ще більше трагічною. Насильна колективізація призвела до жахливого голоду в роках 31-33. З голоду померло близько шість мільйонів селян".

Нове відродження України прийшло в 60-их роках. Л. І. Плющ його коротко характеризує, згадуючи приватний музей І. Гончаря, чудову поезію В. Симоненка, Ліни Костенко, Ірини Стасів - Калинець, згадує літературних критиків І. Дзюбу, І. Світличного, В. Стуса, малярство Алли Горської. Це все, на його думку. тепер придушено.

„Ось тому, заявляє Л. І. Плющ, я є за сепарацією України від Росії. Бо лише в незалежній Україні можна б збудувати соціялізм і врятувати українську культуру".

Що самостійність врятує українську націю від загибелі, в це не можна сумніватися. Але можна сумніватися, чи самостійна Україна врятує комуністичний соціялізм. І зрештою, а де ж право вибору суспільного ладу?

Л. І. Плющ згадав теж незавидну долю переслідуваних кримських татар. А для комунізму бачить майбутність в експерименті Дубчека... Як висловився один французький журналіст, Л. І. Плющ хоче, щоб комунізм позбувся комунізму і залишився комунізмом. Вбачаючи в комунізмі „світлі ідеали", він не запримічує, що всюди, де комунізм прийшов до влади, панує диктатура, тиранія, топтання прав людини, думки, совісті, релігії й особистого життя.

Л. І. Плющ покищо залишається у Франції. Він ще не рішений, чи виїде до іншої країни. Покищо він є на утриманні Спілки народної освіти (ФН), в керівництві, якої є соціялісти і комуністи. Повне утримання для його сім'ї забезпечене практично на один рік.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ФРАНЦУЗЬКА КОМПАРТІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зької дійсности", а також дуже нагадує недавні фашистські диктатури. Замість „диктатури пролетаріяту", французька компартія, подібно як й італійська, піддержує багатопартійну систему та заявляє, що старатиметься прийти до влади демократичними методами, тобто шляхом вільних виборів.

Деякі французькі не-комуністи, зокрема де-ґоллісти та члени поміркованих партій, твердять, що теперішня „лібералізація" та „демократизація" французької компартії, яка донедавна підтримувала майже всі позиції Москви, це тільки тактичний маневр, щоб здобути підтримку серед виборців і не представляє собою ґрунтовної зміни в політиці партії. Натомість французькі соціялісти, які часами співпрацюють з комуністами, обережно підтримали зміни в програмі компартії, заявляючи, що більшість французьких комуністів дійсно бажає лібералізації та демократизації їхньої партії і тому навіть якщо б компартія прийшла до влади шляхом виборів, то не могла б вернутись до однопартійної „диктатури пролетаріяту", бо Франція — це не Совєтський Союз. Соціялісти та ряд політичних коментаторів твердять, що відтепер французька компартія тісніше співпрацюватиме з компартіями Італії, Еспанії, Юґославії та Румунії, які вже раніше вказали, що бажають вести незалежну від Москви політику.

Газета „Правда", офіціоз комуністичної партії СССР, у своїх репортажах про перебіг 22-го Конґресу французької компартії нічого не згадала про критику проти Совєтського Союзу, висловлену Жоржем Марше та іншими французькими комуністами, як також дуже неясно зреферувала французьке становище щодо принципу „диктатури пролетаріяту". Про розбіжності між французькою та совєтською компартіями нічого не згадував також Андрей Кириленко, делеґат СССР на Конґрес французької компартії. Кириленко, член совєтського Політбюро, промовляючи на робітничих зборах в одному із передмість Парижу, підкреслив слова Марше, що французькі комуністи продовжуватимуть співпрацювати з Москвою у „боротьбі проти імперіялізму".

Звернення

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В КАНАДІ Й ЗСА В СПРАВІ ПИСЬМЕННИЦЬКОЇ СПАДЩИНИ ІЛЛІ КИРІЯКА

В грудні 1975 р. минуло двадцять років з часу, коли відійшов від нас сл. п. Ілля Киріяк, видатний українсько-канадський письменник і культурний діяч. Не зважаючи на деякі спроби висвітлення його життя й діяльности, вони ще не увінчалися повним успіхом. Головною перешкодою у цьому була недостача зібраних матеріялів, що торкаються його літературної спадщини. Деякі з них вже пропали, деякі ще невідомі, а більшість розкинена в різних приватних збірках.

З метою зібрати, що ще можливе й впорядкувати це за архівними принципами створено окремий громадський комітет і він після кількох нарад рішив звернутися до широкої української громади в Канаді й поза нею із закликом до збірки матеріялів про життя й творчість І. Киріяка. Идеться тут про його рукописи, листи (кореспонденцію), нотатки, записки, документи, світлини, звукописи, тощо. Крім цього Комітет зацікавлений у зібранні споминів та інших документів про І. Киріяка його приятелів, знайомих, чи навіть противників.

Якщо б у декого було щось із вище згаданих матеріялів, а власник не хотів би розставатися з ними, тоді прохається повідомити про це Комітет для уможливлення фотокопії (зірокс) для архіву.

Усі згадані матеріяло прохається посилати на адресу:

Kirian Archives,
c/o St. John's Institute
11024-82 Avenue
Edmonton, Alberta
T6G OT2.

За Комітет:
Татяна Лазарович — голова
Василь Косташ
Олька Войценко

СПОРТ

„Чорноморська Січ" — Македонський С. К. 2:1

Петерзон 13-го грудня — У першій рунді міжгрупових змагань, сімкового футбольного турніру, що продовжується в Арморі м. Петерзону, „Ч. Січ" перемогла македонський клюб, вислідом 2:1, та цим самим ввійшла до чергових фінальних розгривок. Переможні ґолі для „Ч. Січі" здобули: Козар і Даніґин. Крім цих змагунів в складі „Ч. Січі" виступали: Шуц, Ю. Бакун, І. Паливода, Лопез, Д. Паливода, Й. Козар.

„Чорноморська Січ" — „Бразилія" С. К. 0:2

Нюарк 14-го грудня — у своїх останніх, календарних змаганнях „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи, Ню Джерзі, — осінньої рунди — Ч. Січ" зазнала поразки, цим разом з бразилійським клюбом якій в показнику табелі гор займає останнє місце. У звітовій зустрічі „Січовики" заграли найслабші змагання сезону, в яких додатково, разюче переслідував їх суддя. Бразилійці грали досить гостро і грубо фавлювали наших футболістів, у висліді чого завдали важкої контузії найкращому нашому юному змагунові нападу — Даніґинові. Від 75-ох хвилини „Ч. Січ" грала в 10-ку після цього, як суддя без попередження усунув з гри Козара. За ідентичні провини, гострої гри бразилійців тільки попереджував жовтою карткою. Після тієї програної в показнику табелі гор „Ч. Січ" займає на усіх 10 клюбів — 8-ме місце.

„Чорноморська Січ" (юнаки) — Савт Орандж С. К. (юнаки) 5:1

Продовжують свої успішні виступи юнацькі дружини „Ч. Січі". Цим разом в своїх чергових ліґових змаганнях юнаки „Ч. Січі" розгромили своїх одноліткіь Савт Оранджу високим вислідом 5:1. Юні „Січовики" вповні володіли ініціятивою, у висліді якої напад здобув 5 ґолів, що їх стрілили: Б. Бердей 3, І. Костецький і В. Процюк по одному. Крім згаданих в складі дружини виступали: Кріса, Б. Бакун, Р. Біланич, Крутий, Мурий, Калинович, Бойко, Потежний, Іваночко, А.Бакун, Склепкович. Провідники: В. Потежний, Р. Бойко, С. Нагорняк — тренер.

ГАКІВКА

„Чорноморська Січ" — Айронбавнд І. К. 3:9

Елизабет 9-го грудня — У цих першенських змаганнях Гаківкової Ліґи Юньйон Кавнті „Ч. Січ" зазнала високої поразки з минулорічними чемпіонами тієї ліґи, що ними є гаківкарі Айронбавд. Почесні ґолі для „Ч. Січі" здобули: Гупер 2 і Я. Куровицький.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" — Персипені В. К. 11:15, 12:15, 13-15

Персипені 9-го грудня — Значно старші віком і досвідчені американки забрали перемогу від юначок „Ч. Січі", єдиної української відбиванкової дружини, що виступає у Відбиванковій Лізі Ню Джерзі. В усіх 3-ох сетах, на початку вели юні українки, які одначе не змогли вдержати ініціятиви до закінчення кожночасного сету. Високі ростом і сильніші фізично суперниці успішно вирівнювали висліди та остаточно сильними стинками здобули переможні точки. Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Д. Ольшанівська, Д. Твардовська, Л. Бойко, Л. Тицька, М. Юрах, М. Голіната, Л. Свинтух, М. Кучинська. Провідник і тренер — А. Лапичак.

У черговому турнірі старших пластунів, що відбувся в Пассейку, 14-го грудня, дружина, збірна 47-го і 5-го Куренів з Нюарку, складена майже вповні з дружини старших юнаків „Ч. Січі" (Б. Ольшанівський, Ю. Темницький, Р. Васічко, Ю. Рубчак, М. Стоцько, М. Хамуляк) здобула І-ше місце. Крім цих, в переможньому складі, виступали: М. Паславський, А. Голинський, які під сучасну пору змагаються під сучасну пору змагаються в інших клюбах.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛЮТОГО 1976 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. На порядку: звіт з діяльности та вибір нової Управи на 1976 р. — Степанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1976 р.

ГАРТФОРД, Конн. Річні загальні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 277 Відд. о год. 3-ій по пол. в залі УНДому, 961 Ведерсфілд Аве. На порядку: звіти Управи, К. Комісії, дискусії та вибір нової Управи на 1976 р. У нарадах візьме участь СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС. По нарадах буде перекуска. — В. Василенко, гол., С. Кравець, секретар, П. Дутка, кас.

ТАРЗАН, Ч. 7427 Жахливе видовище

Поспішаймо, Тарзане!

Мувіро! Ми візьмемо зі собою коня... Щоб на ньому могла повернути додому моя Джейн!

Ой! Видно дим і орлів-стерв'ятників... Думаю, що це також робота тих грабіжників!

Жахливе видовище! Вбили цілу родину!

Тарзане! Цей ще живий!